

ગોવર્ધન સ્થિત્યુત્સાહ:

ગોવર્ધનમાં સ્થિતિ રાખવાના ઉત્સાહવાળા શ્રીઆચાર્યજી છે.

અર્થ-ચરિત્ર-સંગતિ

શ્રીઆચાર્યજીની આંતર ભાવના ઈચ્છા શ્રીગોવર્ધનની તળેટીમાં જ નિત્ય નિવાસ માટેની છે, કારણકે ભગવાનની વિશિષ્ટ લીલાસ્થલી શ્રીગોવર્ધન છે. ભક્તોનું શરણ અને આપનું રક્ષકસ્વરૂપ ભગવાનને ગિરિરાજ ધારણ લીલા કરી શ્લોકથી બતાવ્યું છે.

“તસ્માન્મત્ત્છરણં ગોષ્ઠં મન્નાથં મત્પરિગ્રહમ્ ,

ગોપાયે સ્વાત્મયોગેન સોઽયં મે વ્રત આહિતઃ ”

(શ્રીભાગવત)

શૈલોઽસ્મીતિબુવનભૂરિ બલિમાદદ્ બૃહદ્વપુઃ શ્રી કૃષ્ણ સ્વરૂપ

પુલિન્દિઓને ભગવદ પ્રાપ્તિ કરાવી પૂર્ણત્વ પ્રદાન કરનાર આચાર્ય સ્વરૂપ અને પાનીય સૂયવસકન્દર કન્દમૂલૈઃ થી ભગવાનનું આતિથ્ય કરનાર હરિદાસવર્ણ સ્વરૂપે શ્રીગોવર્ધન પ્રગટ બિરાજતા હોવાથી ભક્તોને તેના સન્નિધાનનો પણ લાભ મળે છે. ચત્રુભુજદાસ શ્રીગોવર્ધનનું વર્ણન નીચેના પદ્યથી કરે છે.

લલિત વ્રજદેશ ગિરિરાજરાજે

ઘોષસિમાંતની સંગગિરિવરધરન, કરત નિત્ય કેલિ જહાં કામ લાજે

ત્રિવિધ પવનસંચરે, સુખદઝરનાં ઝરે લલિત સૌરભ સરસ મધુપ ગાજે

લલિત તરૂ ફુલફલ ફલિત ખટરિતુસદા ચત્રુભુજદાસ ગિરિધર સમાજે

આવા ફલાત્મક રસાત્મક ગોવર્ધનમાં આપશ્રીને નિત્ય નિવાસ માટે અનુરાગ છે.

એક સમય જ્યારે આપશ્રી ગિરિરાજમાં સુંદર શિલા, પૂજની શિલા સન્મુખ બિરાજતા હતા, ત્યારે શ્રીનાયજીએ સ્વયં પાસે પધારી ને પોતાના નૂપુર બનાવવાની અને ગાયો લાવી આપવાની આજ્ઞા કરી હતી.

શ્રીઆચાર્યજીના તીરોધાન બાદ આપશ્રીએ પોતાના તેજપુંજ સ્વરૂપને દડવતી શિલા પાસેથી કંદરામાં પ્રવેશ કરાવ્યું . અને તેનો અનુભવ સ્વકીયોને કરાવ્યો. આનાથી જાણ્યું જાય છે કે આપની નિત્ય સ્થિતિ ગોવર્ધનમાં જ છે.

આ નામ “યજ્ઞ-ધર્મ”-સૂચક છે.

ચિત્ર-પરિચય

સુંદર શિલા સન્મુખ બીરાજતાં શ્રીઆચાર્યજીની ગોદમાં બિરાજી શ્રીનાયજી આજ્ઞા કરે છે.

નામ-સંગતિ

શ્રીગોવર્ધનમાં નિવાસ માટે શ્રીઆચાર્યજીનો વિશેષ ઉત્સાહ કેમ છે તે જણાવવા “સ્તતલ્લીલાપ્રેમપૂરિતઃ” નામ કહે છે.

સ્તલીલાપ્રેમપૂરિતઃ

શ્રીઆચાર્યજી ગોવર્ધનમાંની લીલાના પ્રેમમાં પૂરિત છે.

અર્થ-ચરિત્ર-સંગતિ

શ્રીગોવર્ધન તથા તેની તળેટીમાંજ ભગવાનની વિશિષ્ટ લીલાઓને સાક્ષાત્કાર કરે છે. અને તેથી શ્રીગોવર્ધનમાંની લીલાના પ્રેમમાં આપ સદા પૂરિત રહે છે. આ સાક્ષાત્ લીલાઓનો અનુભવ કરીને તેવાજ પ્રકારની સેવા પ્રણાલિકાનું આપશ્રી નિર્માણ કરો છો.

શ્રીનાથજીને નિત્ય સવાશેર સખડી (ભાત) આરોગાવવાની પ્રણાલિકાનો નિયમ બાંધ્યો. અન્નકુટ વિગેરે. ઉત્સવોનું નિર્માણ કર્યું.

આ નામ "શ્રી-ધર્મ" - સૂચક છે.

ચિત્ર-પરિચય

ઉપર : ભીતરીઆને સામગ્રી આપતા ભંડારી

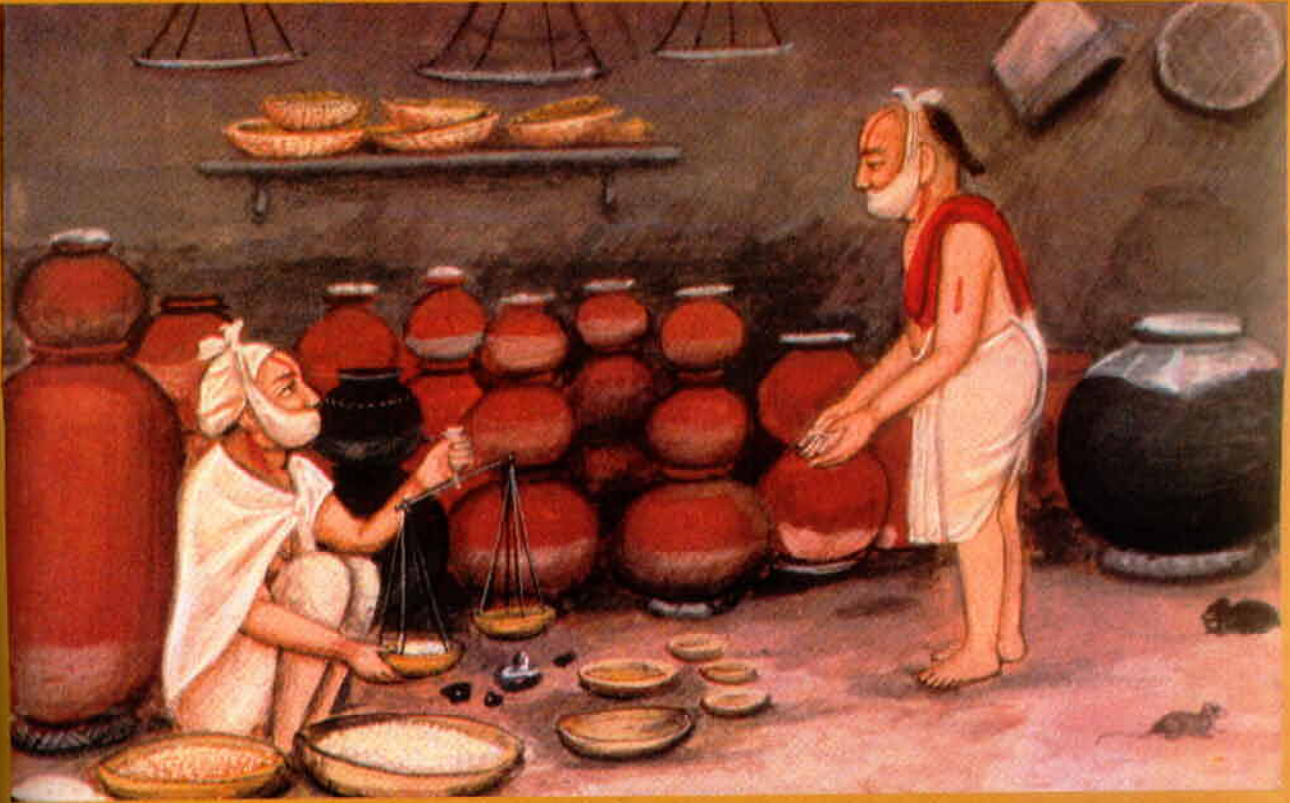
નીચે : શ્રીઆચાર્યજી શ્રીનાથજીને સખડી ભોગ ઘરે છે.

નામ-સંગતિ

સેવા પ્રણાલિકામાં યોજેલા ઉત્સવોમાં, અન્નકુટ ઉત્સવનું મહત્વ આપે કેમ આપ્યું તે જણાવવા "યજ્ઞભોક્તા" નામ કહે છે.

श्री सर्वोत्तम

तल्लीलाप्रेमपूरिताय नमः

॥ १२ ॥

श्री सर्वोत्तम

यज्ञभोक्त्रे नमः

॥१३॥

“યજ્ઞભોક્તા”

શ્રીઆચાર્યજી યજ્ઞના ભોક્તા છે.

અર્થ-ચરિત્ર-સંગતિ

અન્નકૂટ યજ્ઞરૂપ છે. ઈન્દ્રયાગને બદલે ગોવર્ધન યાગ કરવાની ભગવાને સ્વયં આજ્ઞા કરી હતી. તેવું ભાગવતમાં વર્ણન છે.

“તસ્માત્ ગવાં બ્રાહ્મણાનાં અદ્રેશ્ચારમ્યતાં મસ્રઃ

ય ઇન્દ્રયાગસમ્ભારાસ્તૈસ્યં સાધ્યતાં મસ્રઃ-

एतन्मम मतं तात क्रियता यदि रोचते,

अयं गोब्राह्मणाद्रीणां मह्यं च दयितो मस्रः

(૧૦,૨૫,૩૦)

આ ગોવર્ધનયજ્ઞમાં શૈલોઽસ્મીતિ બુવન શ્રૂરિ
बलिमादद् बृहद्रपुः કહી ગોવર્ધન રૂપમાં સ્વયં ભગવાનેજ ભોગ
ધરેલ સર્વે સામગ્રી સ્વયં ભગવાનેજ આરોગી હતી. અને
શ્રીઆચાર્યજી ભગવાનના મુખરૂપ શ્રીકૃષ્ણાસ્ય હોવાથી આપ
યજ્ઞભોક્તા છે.

આ નામ “જ્ઞાન-ધર્મ” સૂચક છે.

ચિત્ર-પરિચય

ગોવર્ધન સ્વરૂપથી શ્રીકૃષ્ણાસ્વરૂપ શ્રીઆચાર્યજી ભોગ
આરોગે છે.

નામ-સંગતિ

જો આપશ્રી યજ્ઞભોક્તા છો તો યજ્ઞની બલિ સમર્પનાર
કોણ હશે તે જણાવવા “યજ્ઞકર્તા” નામ કહે છે.

યજ્ઞકર્તા

શ્રીઆચાર્યજી યજ્ઞના કર્તા છે.

અર્ચ-ચરિત્ર-સંગતિ

શ્રીઆચાર્યજી ભક્તિમાર્ગીય યજ્ઞ કરવાવાળા છે. આપશ્રી શ્રોત યજ્ઞ પણ કરે છે. જેવી રીતે ગોવર્ધન વિધિ બતાવનાર ભગવાન જ છે, તેવી રીતે શ્રીઆચાર્યજીએ ગોવર્ધન પર્વત ઉપર બિરાજતા શ્રીનાથજીના અન્નકૂટ મહોત્સવની વિધિનું વ્યાવહારિક રૂપ કરીને બતાવ્યું, કારણ કે ગોવર્ધનયાગની વિધિ તથા નિર્માણ શ્રીશુકદેવજી ગોવર્ધન લીલાના વર્ણનમાં **સર્વયથાઽઢહ મધુસૂદનઃ** ભગવાને કર્યું હોવાના કહે છે અને તેથી ગોવર્ધનયજ્ઞના કર્તા સ્વયં ભગવાન છે. અને આચાર્યજી ભગવાનના મુખરૂપ હોવાથી યજ્ઞ રહસ્યનું આપશ્રીને વિશેષ જ્ઞાન છે.

શ્રીનાથજીનો પહેલો અન્નકૂટ શ્રીઆચાર્યજીએ સખડી (ભાત) આરોગાવી કર્યો હતો અને તેથી આપ યજ્ઞકર્તા છે.

ભગવન્મુખારવિંદ સ્વરૂપથી યજ્ઞભોક્તા અને ભગવન્મુખારવિંદના અવતારરૂપમાં યજ્ઞકર્તા એ બંને રીતે આચાર્યજી સ્વયં છે. પરંતુ ભોક્તા સ્વયં નિત્ય લીલા સંબંધી છે. જ્યારે કર્તાપણું સમય વિશેષે આપ પ્રગટ કરો છો. જેથી આપશ્રીના "યજ્ઞભોક્તા" અને "યજ્ઞકર્તા" બંને નામોમાં યજ્ઞકર્તા નામ પહેલું હોવું જોઈએ અને "યજ્ઞભોક્તા" નામ પછી હોવું જોઈએ તેવા વિચારોને સ્થાન નથી.

આ નામ "વૈરાગ્ય-ધર્મ" - સૂચક છે.

ચિત્ર-પરિચય

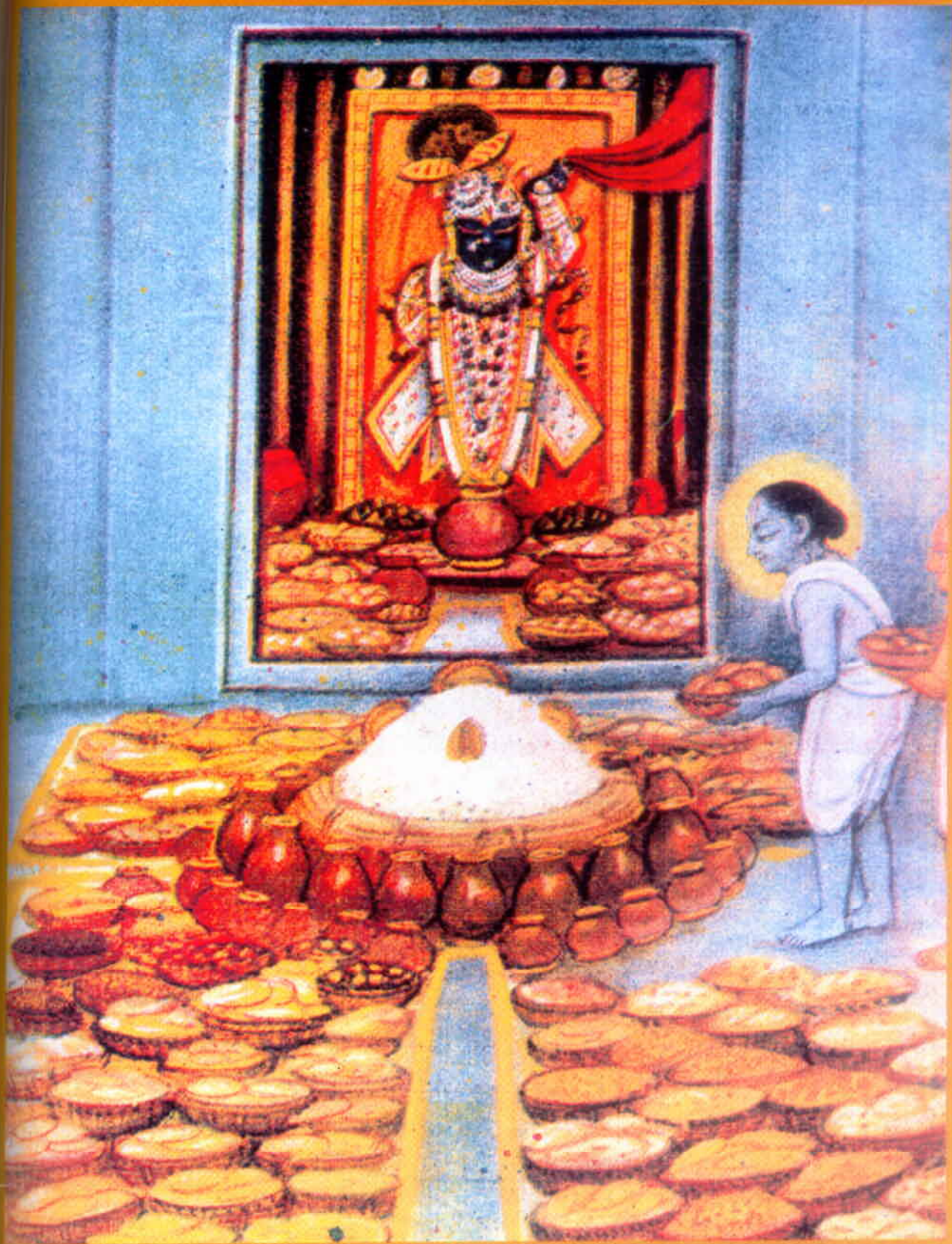
શ્રીનાથજીને સખડી(ભાત) નો પ્રથમ અન્નકૂટ ભોગ શ્રીઆચાર્યજી ધરી રહ્યા છે.

નામ-સંગતિ

આવા ભક્તિમાર્ગીય યજ્ઞ કરીને સેવકોને વિશેષ પ્રકારની સિદ્ધિનું કેવું દાન કરે છે. તે જણાવવા "યતુર્વર્ગવિશ્વારદઃ" નામ કહે છે.

श्री सर्वोत्तम

यज्ञकर्त्रे नमः

॥ ९४ ॥

श्री सर्वोत्तम

चतुर्वर्गविशारदाय नमः

॥ ३७ ॥

ચતુર્વર્ગવિશારદઃ

શ્રીઆચાર્યજી ચારેય પુરુષાર્થના જ્ઞાનમાં નિપૂણ છે.

અર્થ-ચરિત્ર-સંગતિ

શ્રીઆચાર્યજી અન્નકૂટરૂપ ભક્તિમાર્ગીય યાગાદિ કરીને અને કરાવીને ભક્તિમાર્ગીય ધર્મ-અર્થ-કામ અને મોક્ષ ચતુર્વિધ પુરુષાર્થો નિજ સેવકોના સિદ્ધ કરાવે છે.

આપશ્રીએ "ચતુઃશ્લોકી" ગ્રંથનું નિર્માણ કરી તેમાં ભક્તિમાર્ગીય ચારેય પુરુષાર્થનું વર્ણન કર્યું છે.

ગોધરાના સાંચોરા વિદ્વાન પંડિત રાણા વ્યાસે કાશીમાં પંડિતોની સભામાં શાસ્ત્રાર્થમાં હારી જવાથી લજ્જિત થઈ ગંગાજીમાં ડૂબી આત્મહત્યા કરવાનો વિચાર કર્યો. ભાગ્યવશાત શ્રીઆચાર્યજી હનુમાન ઘાટ ઉપર બીરાજતા હતા. આપશ્રીના ઉપદેશથી તેઓએ આત્મહત્યાનો વિચાર માંડી વાળી તરત જ શરણે આવ્યા. શ્રીઆચાર્યજીએ "ચતુઃશ્લોકી" ગ્રંથ તેમના માટે નિર્માણ કરી સંભળાવ્યો. આ ગ્રંથમાં ભક્તિમાર્ગીય ચારેય પુરુષાર્થોનું આપશ્રીએ આ પ્રમાણે નિરૂપણ કર્યું છે.

"ધર્મ" માં સર્વદા સર્વભાવથી ભગવદ્ સેવા.

"અર્થ" માં પ્રભુ સર્વ સમર્થ હોવાથી સર્વ કાળમાં નિશ્ચિત રહેવાનું.

"કામ" માં શ્રીકૃષ્ણને સર્વાત્મભાવે હૃદયમાં ધારણ કરવાનું અને

"મોક્ષ" માં શ્રીગોકુલેશ્વરના ચરણારવિંદનું નિરંતર સ્મરણ અને ભજન કરવાનો ઉપદેશ કર્યો છે.

આ રીતે ભક્તોના પુષ્ટિભક્તિમાર્ગના ચારેય પુરુષાર્થો સિદ્ધ કરવાવાળા શ્રીઆચાર્યજી છે.

ચિત્ર-પરિચય

હનુમાનઘાટ પર શ્રીઆચાર્યજી રાણા વ્યાસને "ચતુઃશ્લોકી" નો ઉપદેશ કરે છે..

નામ-સંગતિ

ચારેય પુરુષાર્થોમાં સ્મરણભજનને પુષ્ટિમાર્ગીય ભજનાનંદ રૂપ મોક્ષ કહ્યો છે અને આ મોક્ષ એ પુષ્ટિભક્તો માટે સંન્યાસ છે. આ સંન્યાસનું સ્વરૂપ બતાવવા આપશ્રીએ કાશીમાં સંન્યાસીઓને પ્રતિજ્ઞા કરી હતી. આ પુષ્ટિમાર્ગીય સંન્યાસનું સ્વરૂપ આપે કેવું બતાવ્યું તે જણાવવા "સત્યપ્રતિજ્ઞાઃ" નામ કહે છે.

સત્યપ્રતિજ્ઞા:

શ્રીઆચાર્યજી સત્ય પ્રતિજ્ઞાવાળા છે.

અર્થ-ચરિત્ર-સંગતિ

કાશીના વિદ્વાનો સમક્ષ શ્રીઆચાર્યજીએ ભક્તિમાર્ગીય સંન્યાસનું સ્વરૂપ બતાવવાની પ્રતિજ્ઞા કરી હતી. આ પ્રતિજ્ઞા સત્ય કરવા માટે આપશ્રીએ સંવત ૧૫૮૭ જેઠ વદિ આઠમના રોજ અડેલમાં સંન્યાસ ગ્રહણ કર્યો.

ગાયત્રી ભાષ્યોક્ત પ્રકારથી દ્વિધાંશ્રૃંગાર રસાત્મક પુરૂષોત્તમ પ્રાપ્તિ વિષયક સંન્યાસ એ પુષ્ટિભક્તિમાર્ગીય સંન્યાસ સંન્યાસના અર્થમાં **સમ્યક ન્યાસ: સમ્યક સ્પર્શ: બાહુપ્રસાર પરિરમ્ભ કરાલકોરુ થી મહારાસ પ્રસંગે સર્વ અંગોથી ભગવાન સ્પર્શનો અનુભવ એ પુષ્ટિ સંન્યાસ છે.** અને મહારાસના અંતે **एवं शशांकांशुविराजिता निशा: ससत्यकामो नुस्ताबला** ના સુબોધિનીજીમાં શ્રીગોપીજનોના મોક્ષના ફળરૂપ સત્ય કામની ભગવાને સ્થાપના કરી. આ સત્ય નિષ્કામ કામજ ભગવદ્વાર કરાવે છે. ભક્તિમાર્ગીય સંન્યાસમાં સર્વ નિરપેક્ષ આંતર રમણ સ્વરૂપ ધર્મો વિપ્રયોગની સ્થિતિ બને છે, ત્યારે રસાત્મક સ્વરૂપ સ્ફૂર્તિ થાય છે. અને દેહાધ્યાસ આદિ અવિદ્યાની નિવૃત્તિ થાય છે અને કેવળ ભગવાદ્ભાવમય દેહ બની જાય છે. અન્ય સંન્યાસ વિષયોનો વાસના સહિત પરિત્યાગ એ ‘સંન્યાસ’ નો બીજો અર્થ છે.

અન્ય સર્વે કર્મોનો ત્યાગ કરવાનો હોવા છતાં આપ ‘યતુર્વિધ વિશારદ:’ હોવાથી યતુર્વિધ આશ્રમધર્મો બ્રહ્મચર્ય, ગૃહસ્થાશ્રમ, વનપ્રસ્થ અને સંન્યાસાશ્રમથી પોતાનું પૂર્ણ આચાર્ય સ્વરૂપ જગતમાં બતાવવાનું છે. ઉત્તમ બ્રહ્મકુલમાં પ્રાગટ્ય લીધું હોવાથી સંધ્યાવદન, દેવાયન, વેદાભ્યાસ, તેમજ શિખા સૂત્ર, યજ્ઞોપવિત, ભગવાં વસ્ત્રો, ત્રિદંડ આદિ ધારણ કરી સંન્યાસ ધર્મોનું પણ આપે આચારણ કરી બતાવ્યું અને પોતાની પ્રતિજ્ઞાનું પાલન પણ કરી બતાવ્યું.

આપશ્રીના ભાવાત્મક સંન્યાસનું વર્ણન પદ્મનાભદાસજી આ રીતે કરે છે.

મૌનસાધ કાજ સાધિ પ્રેમનિર્વાહ કીનો,
ગમન કરત ગોપીગૃહ જબ સંન્યાસ લીનો,
સદાઈ સંપતિ સદા પ્રગટ ગિરિધર ઈન વ્હે હે
પદ્મનાભ ભમ વ્યામોહ વ્હે હૈ

આપશ્રીએ મન-વાણી-દેહનો નિરોધ એ ત્રિદંડ ગ્રહણ કર્યો. એવો અલૌકિક સંન્યાસ ધારણ કરી ૪૦ દિવસ સુધી અનશન વ્રત લીધું આપશ્રીએ ચાર પ્રકારના ગોપીજનોના દશધા પ્રેમનો જ નિર્વાહ કર્યો. એવી રીતે આપશ્રીએ ગોપીગૃહમાં મહાન ઉત્સાહ પૂર્વક સંમિલિત થયા. એવા દર્શન નિજ ભક્તોને થયાં. માયિક જીવોને વ્યામોહક મર્યાદા જોવામાં આવી.

આ નામ “**ઐશ્વર્ય-ધર્મ**” - સૂચક છે.

ચિત્ર-પરિચય

ઉપર : શ્રીઆચાર્યજી સંન્યાસનું સ્વરૂપ માતા એલ્લમાગાડને, પત્ની શ્રીમહાલક્ષ્મીજીને, પુત્રો શ્રીગોપીનાથજી શ્રીવિક્કલનાથજીને તથા અન્ય સેવકોને સમજાવે છે.

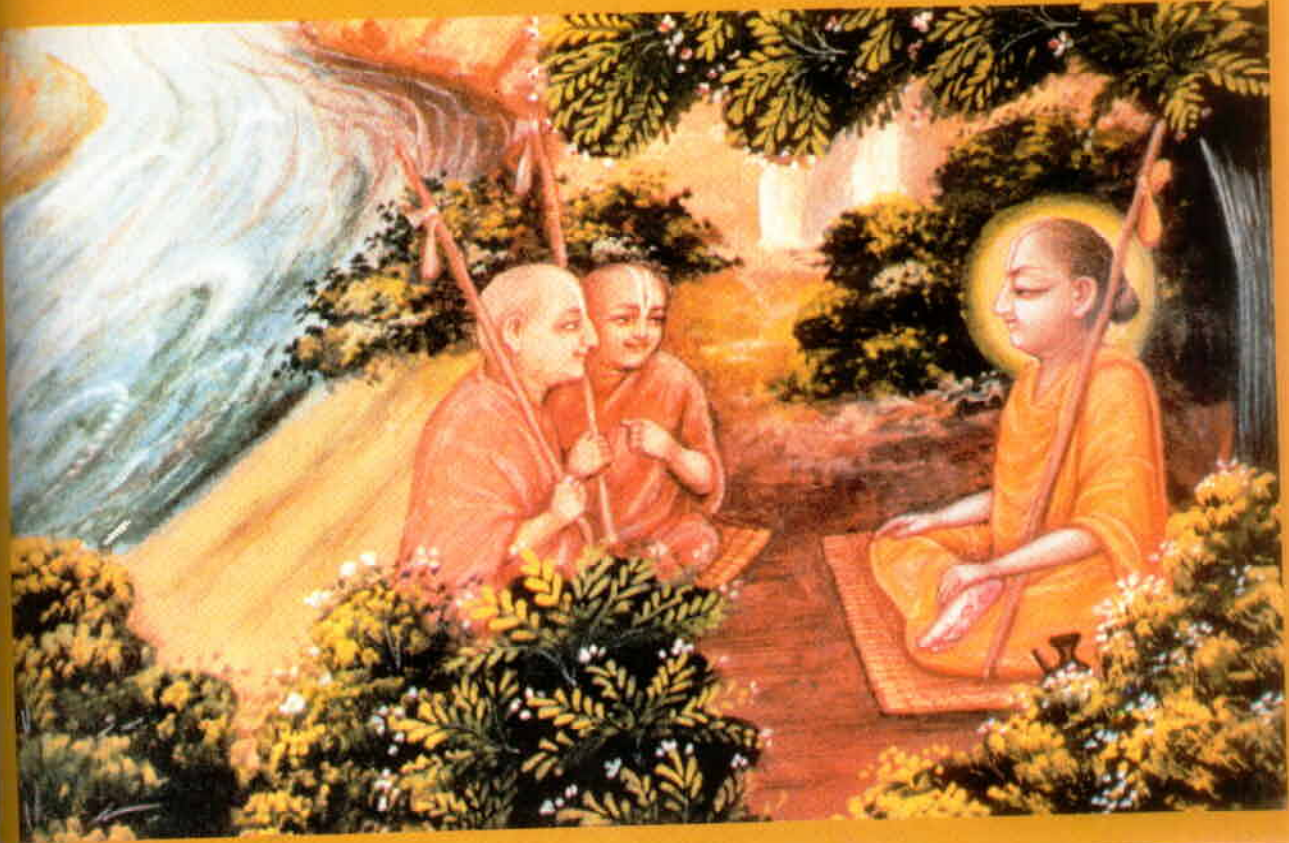
નીચે : માધ્વ સંપ્રદાયી વિષ્ણુસ્વામી મતાનુયાયી માધવેન્દ્ર યતિ દ્વારા શ્રીઆચાર્યજી સંન્યાસ ગ્રહણ કરે છે.

નામ-સંગતિ

આવા પ્રકારનો ધર્મો વિપ્રયોગાત્મક સંન્યાસ કેવી અવસ્થામાં થઈ શકે તે જણાવવા “ત્રિગુણાતીત:” નામ કહે છે.

श्री सर्वोत्तम

सत्यप्रतिज्ञाय नमः

શ્રી સર્વોત્તમ

ત્રિગુણાતીતાય નમઃ

॥ ૩૭ ॥

અર્થ-ચ

સુષ્ટિ-ન
કરે છે.
છતાં ય
છત્રીસ
વેર લેવ
ભક્ત

નથી.
સેવકો

ગાંધવ
જ. જ
લોકિ
ગળા

કેવલ

પડતી
કર્યું
વિરહ

ચિત્ર

નામ

છે

ત્રિગુણાતીતઃ

શ્રીઆચાર્યજી ત્રિગુણાતીત અર્થાત્ નિર્ગુણ છે.

ચરિત્ર-સંગતિ

સત્વ, રજ અને તમ એ ત્રણેય પ્રકૃતિના ગુણો હોવાથી અને ભગવાન પ્રકૃતિથી પર હોવાના કારણે ત્રિગુણાતીત છે. પરંતુ તેના ક્રમ માટે આત્મમાયાનુભાવેન ભૂતેન્દ્રિય ગુણાત્મના પંચભૂત-ઈન્દ્રિયો અને ગુણો વડે માયાને નિમિત્ત કરી સૃષ્ટિની રચના છે. લીલાના ભેદ અર્થાત્ ચમત્કૃતિ માટે ભગવાન ગુણો અને માયાનો આશ્રય લે છે. અને તેથી ભગવાનની લીલા વિશુદ્ધ હોવા અન્યથા ભાસે છે. ધ્રુવજીની ભક્તિથી ભગવાન પ્રસન્ન થઈ વિવિતાધિકદાયકઃ ધ્રુવલોકનું નિર્માણ કર્યું અને આ લોકમાં સ હજાર વર્ષ સુધીનું રાજ્ય ભોગવવાનું વરદાન આપ્યું રાજ્યકાળમાં ધ્રુવજીના ભાઈ ઉત્તમને યક્ષોએ મારી નાખ્યા હોવાથી તેનું શ્રેવા ધ્રુવજીએ એક હજાર યક્ષોની હત્યા કરી. જેના દંડરૂપે ભગવાનનું આપેલું વરદાન ક્ષીણ થઈ ગયું. ક્રૂબેરજી મહાન ભગવદ્ અને ભગવદ્ વિભૂતિ હોવાથી તેમના પુનઃવરદાને ભગવાનનું વરદાન સચેત થયું.

શ્રીઆચાર્યજી શુદ્ધ સત્યપ્રતિજ્ઞ હોવાથી અને શુદ્ધ ત્રિગુણાતીત હોવાથી આપ લીધેલા જીવોને ભગવાન છોડી શકતા તેવું સંપ્રદાયના ઈતિહાસમાં થાનેશ્વરના પંડિત રામાનંદનું દષ્ટાંત વિદ્યમાન છે. શ્રીઆચાર્યજી નિર્ગુણ નિષ્કામ હોવાથી આપના પણ નિર્ગુણ નિષ્કામ હોય છે.

ભગવાન પરશુરામના પિતાજી જમદગ્નિએ પરશુરામને માતાજી રેણુકાનો વધ કરવા આજ્ઞા કરી. યમુનાજીનાં જળ ભરતાં મોનો વિહાર રેણુકાએ જોયો એ માનસિક વ્યભિચાર તેમની હત્યાનું કારણ બન્યું અને તે પણ ભગવદાવતાર પરશુરામના હાથ ત્યારે શ્રીઆચાર્યજી ના સેવક ગોધરાના રાણાવ્યાસનો એક સ્ત્રીજન સાથેનો સંગ નિર્દેતુક નિષ્કામ ભાવે પવિત્ર હોવા છતાં ચર્યાનો વિષય બન્યો હતો. રાણાવ્યાસના સંગી જગન્નાથ જોશીએ અગ્નિમાં તપાવેલ લોખંડના પાટાને એક પ્રહર સુધી માં રાખી રાણા વ્યાસની શુદ્ધતા પુરવાર કરી આપી હતી.

શ્રીઆચાર્યજીનું સ્વરૂપ માયાના સત્વ, રજ અને તમ ત્રણેય ગુણોથી પર છે. આપશ્રીમાં માયા જનિત ધર્મો નથી, આપશ્રીનું નિર્ગુણ ભક્તિ રસથી પૂર્ણ આનંદમય સ્વરૂપ છે, આપ પોતાના સેવકોને પણ અલૌકિક શક્તિ તથા નિર્ગુણતાનું દાન કરે છે. જ્યારે આપ વ્યાસાશ્રમમાં પધાર્યા ત્યારે હિમાલયના કિરણી પર્વતની એક મોટી શિલા પડી જે કૃષ્ણદાસ મેત્રને શિલાને ફેંકી તેજ સ્થળે ઉભેલા આપશ્રીએ જોયા અને પૂછ્યું ત્યારે કૃષ્ણદાસે કહ્યું કે આપની આજ્ઞા ઉભા રહેવાની હતી તેનું મેં પાલન આ ત્રણ દિવસ દરમિયાન કૃષ્ણદાસને દેહાધ્યાસ બાધા કરી શક્યો નહિ. શ્રીઆચાર્યજીના નિત્ય લીલામાં પધાર્યા બાદ તેમણે ગંગાજીમાં જલસમાધિ લઈ દેહ છોડ્યો હતો.

આ રીતે જ્યાં આપશ્રી આપના સેવકોને ત્રિગુણાતીત કરી દે છે, ત્યાં આપ સ્વયં ત્રિગુણાતીત હોય તો તેમાં આશ્ચર્ય શું ? આ નામ "વીર્ય-ધર્મ" - સૂચક છે.

રિચય

શ્રીઆચાર્યજી વ્યાસાશ્રમમાં પધારે છે અને કૃષ્ણદાસ બહાર પડતી શિલા પકડી રાખે છે.

સંગતિ

આપશ્રીના ચરિત્રમાં સંન્યાસની અને પોતાના પુષ્ટિમાર્ગીય સિદ્ધાંતોનું નિરૂપણ કરનારા ગ્રંથોની રચના માટે શો અભિપ્રાય જણાવવા "નયવિશારદઃ" નામ કહે છે.

